

МЕХАНИЗАЦИЯ — ПАХТАЧИЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧ!

Кеча ёш механизатор пахтакорларнинг Бутуниттифоқ слёти ўз ишини тамомлади.

Слётда КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ В. И. Поляков нутқ сўзлади.

Слёт қатнашчилари мамлакатнинг пахтакор республикаларидаги барча механизаторлар, колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига Мурожаат қабул қилдилар, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ўртоқ Н. С. Хрущевга табрикнома юбордилар.

УЗБЕКИСТОН КОМПАТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

45-йил чиқиши
№ 43 (12.396)

Чоршанба, 20 февраль 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

ҚИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

«ҚИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

ҚОРАҚЎЛ ТЕРИ — ДАВЛАТГА

ТЕРМИЗ («Қизил Узбекистон» муҳбири). Сурхондарё обла-
стининг чорвадорлари давлатга қорақўл тери топиришни кучайти-
риб юбордилар. Косон ишлаб чиқариш бошқармасининг хўжаликлар
ҳозиргача давлатга 10 минг дондан ортиқ қорақўл тери сотди.
Қарши ва Яқкабғой ишлаб чиқариш бошқармаларидаги хўжаликлар
ҳам қўллаб қорақўл тери тайёрламоқда.

Термиз, Шеробод ва Шўрчи ишлаб чиқариш бошқармаларидаги
хўжаликлар ҳам совиқлардан қўзи олиш ҳамда давлатга қорақўл
тери сотиш ишларини уюшқонлик билан бошлаб юбордилар.

Йиллик гўшт плани бажарилди

МАРҒИЛОН. («Қизил Узбе-
кистон» муҳбири). Охунбобоев
ишлаб чиқариш бошқармасига
қарашли «Узбекистон» колхозини
чорвадорлари гўшт сотиш йил-
лик планини Фарғона обла-
стида билиб бажардилар.

Давлатга 45 ўринга 46 тонна
гўшт топирилди.

Ҳозир ҳамма колхоз ва сов-
хозларда мажбурий кенг му-
ҳокама қилиниб, уни бажариш
тадбирлари белгиланмоқда.

БОЕВА, Бўна районидagi Ҳамза
номи колхоздан Т. АБДУЛЛАЕВ,
шу райондаги «Партия XIX съез-
ди» колхозидан С. ИСРОИЛОВ,
Калинин районидagi «Қизил Уз-
бекистон» колхозидан Р. ҚАЮМО-
ВА, Ромитан районидagi «Комму-
низм» колхозидан Д. ХОЛОВ, шу
райондаги «Ленинизм» колхозидан
С. ҚОДИРОВ, Сирдарё райони-
дан С. «Победа» колхозидан М.
ИНАГОВА ўртоқлар.

И. Глауберзон фотоси.

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ ХУЖУМГА ОТЛАНМОҚДАЛАР

Тошкентда бўлиб ўтган ёш ме-
ханизатор-пахтакорларнинг Бутун-
иттифоқ слётида икки кун давоми-
да мамлакат пахтакор республика-
ларидаги комсомол ташкилотлари
ва барча ишларнинг пахтачиликлари
комплекс механизациясини янада
кенг жорий қилиш соҳасидаги
вазифаларни тўғрисида катта ва
принципиал муҳокама бўлди.

Узбекистон, Тожикистон, Озар-
байжон, Туркменистон, Қирғизис-
тон, Қозоғистон ва Арманистон
ёш механизаторларнинг вакилла-
ри ана шу вазибаларни парти-
янинг тарихий XXII съезди, КПСС

Марказий Комитети март ва но-
ябрь йилларининг талаблари
нуқтаи назардан муҳокама қи-
либ, етти йилликнинг бешинчи
йилида пахта ҳосилдорлигини оши-
риш, техника тараққиётининг му-
ваффақиятларини кенг татиб
этиш йўлида янги муҳим қадам
ташлашга тайёр эканликларини
билдирдилар.

Улар совет пахтакорларининг
энг яхши дўсти Никита Сергеевич
Хрущев маслаҳатлари ва кўрсат-
маларини муваффақиятли амалга
оширишга отланганликлари ҳа-
қида яқинлик билан гапирдилар.

ханизациялашган бригада раҳба-
ри Мамажон Дадажонов нутқини
тинглаб, ана шундай ҳулосага
келидилар. Дадажонов Тошкент ма-
ктабиди шуғулланмоқда.

Пахта — деди Дадажонов, —
Узбекистон меҳнатқашларини янги
ишчилик, коммунистик муҳим
ишларни дастуруда улар қўлида-
ган асосий ҳиссадир. Биз, ёш ме-
ханизаторлар, «оқ олтин» ҳосилдор-
лигини ўқитиш — оқиринини ўз
мўкадас бурчимиз деб билимиз.

Ўтган йили босиб чиққан ҳар
бир аёзоси ҳисобига 15 тоннадан
пахта етиштирилди. Бир центнер
пахтанинг, таннари ўн икки ярим
сўмга тушибди. Мендан ана шундай
яхши натижаларнинг сирини
бир сўз билан ифодалашни сура-
салар, мен — механизация, деб
жавоб берган бўлур эдим. Биз
механизациядан жуда кенг, ҳатто,
экинларни сугорини пайтида ҳам
фойдаландик. Шахсан ўзим ма-
всумда 300 тонна пахта териб ма-
жбурийатини олган эдим, амалда
эса 306 тонна пахта тердим.

Техникадан моҳирлик билан
фойдаланиш, деди Дадажонов,
комплекс механизациялашган бри-
гадаги ким бошчилик қилаётганли-
када кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу
бригадада техникани севадиган,
техникани яхши билаётган киши-
лар раҳбарлик қилишлари керак.
Колхозда тузилган 6 та комплекс
механизациялашган комсомол-еш-
лар бригадасининг раҳбарлари
худди ана шундай кишилардир.
Мамажон бошчилик бригада етти
йилликнинг бешинчи йилида 100
гектар ерининг ҳар гектаридан 35
центнердан «оқ олтин» етишти-
риб, бир центнер пахта таннарини
саккиз сўмга тушириш
мажбурийатини олди. Бригадир-
нинг ўзи мавсумда 350 тонна пах-
та териб ахир қилибди. Бу мажбу-
рийат пахта ўйлаб қабул қилиниди
ва конкрет ҳисоблар билан асо-
ланди.

Юловчилар оқованда Пас-
вел Жульга қўйлаган совет ко-
мсомолларининг марши бутун дун-
ёга машҳур бўлиб кетди. «Йшюн-
чим комил, ракета наровни кўрса-
тар учиб, юлдузлар манзилди...»
— деб шавк билан қўйлади бу
қўшнинг пахтакор ҳам ўз машина-
лари штурвалига ўтирар экан.
Ахир, бу машиналар ҳам Ватани-
миз шўхратини ошираётган, пор-
лоқ келажакни яқинлаштираётган
рекеталар-ку.

— Ҳозир бизнинг хўжалиги-
мизда Ўтган йилдаги қарағанда
икки баравар кўп, яъни ўн олти-
та машина бор, — деди Тожи-
кистон ССР Регар ишлаб чиқариш
бошқармасидagi Калинин номи
колхозининг меҳнатқайдовчиси
Шоди Расулов. — Ҳар бир агре-
гатга икки механизатор бири-
ктирилган. Уларнинг қўлидаги ко-
мосоллардан. Бизнинг бригаданимиз
Ўтган йили тақрибан ҳисобга
олиб, кўп центнердан ҳосил
етиштиришга ва ҳосилнинг ҳам-
масини машиналарда териб олиш-
га аҳд қилди. Бу бизнинг КПСС
Марказий Комитети ноябрь Пле-
нуми қарорларига жавобимиз бў-
лади.

— Биз ҳам бутун ҳосилни ма-
шиналар ёрдами билан териб оли-
миз, — деб унинг гапига қўшай-
лиди Туркменистон ССР Саят
ишлаб чиқариш бошқармасидagi
«Коммунизм» колхозининг ком-
плекс механизациялашган комсо-
моллар — бригадаси бошчили-
гидаги Ян Нурмев. — Ўтган йили бу-
ганидек, бу йил ҳам биз 1 нолор-
гача пахта планининг тўғрисида
ҳақида рапорт бермоқчимиз. Ҳар
гектар ердан камиди 35 центнер-
дан «оқ олтин» олишни мўжал-
ламоқдамиз. Ўтган мавсумда пах-
танинг таннари 8 сўм 60 тийин-
га тушибди, бу йил янада ар-
зонлашади.

— Биз ҳам бўш келмаймиз, —
деб ўз мусобақасини ўртоқлари-
нинг гапига қўшайлиди Армани-
стон ССР Октеберян ишлаб чиқари-
ш бошқармасидagi «Октябрь»
совхозининг меҳнатқайдовчиси
Аган Симонян. — Бизнинг бри-
гадамиз усталабинскилик деҳқон-
лари ва янгийўллик пахтакорлари
ташабуусига қўшилиб, қўнмага
мўҳим нақар яхшироқ тайёргар-
лик кўриш учун ҳамма қораларни
қўлди. Бригаданинг ҳамма аъзо-
лари агрономия тўғрисида шу-
ғулланмоқда. Шуғулланиш учун
қўлди етарли, чунки бутун теҳни-
калар ремонтдан чиқариб қўйилди.
Ўйлар ҳам далага ташиб бўлин-
ди. Ўнгт хусусида биз саккизлик
қилимоқдамиз. Ҳар бир гектар ерга
ўнгт тонадан ўнгт тўғри келади.
Ҳар гектар ердан камиди 30-35
центнердан пахта олишни мўл-
жаллаб қўйди.

Усталабинскилик ва янгийўл-
лик пахтакорларнинг мурожаати-
ни биринчи навбатда механизатор-
лар кенг қўллаб-қувватлашлари
лозим, деди Озарбайжон ССР
Астрахан-Бозор ишлаб чиқариш
бошқармасидagi Азизбеков номи
колхозининг бригадари Комал Аб-
и.

ДАДИЛ БЎЛИНГ, ҚИЗЛАР!

Узбекистон ССР Янгийўл иш-
лаб чиқариш бошқармасидagi Ки-
ров номи колхозининг бригада
бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳра-
мони Турсуной Охунова слёти-
нинг аjoyиб хусусиятига эътибор-
ни жалб қилди. Пахтакор репуб-
ликалар қизларининг янги теҳни-
кани ағдалаш учун кенг авж ол-
ган ҳаракатни унинг номи билан
чамбарчас болганларидир.

— Еш пахтакорларнинг бирин-
чи Бутуниттифоқ слётида, — дей-
ди Турсуной, — қизлар жуда кам
эди. Ҳозир эса залда мана қанча
қизлар ўтирибди! Ўртоқлар, хо-
тин-қизларимиз машина билан
дўст тутишиб, пахтачилигини ко-
мплекс механизациялаш ишини ўз
қўлларига олганликлари жуда соз
и бўлди. Юнажон партия, Никита
Сергеевич Хрущев бизнинг
ҳамма ташаббусларимизни қўл-
лаб-қувватлаётганликлари учун,
улар пахтачиликка энг янги теҳ-
никани жорий қилиш ҳақида ҳор-
май-толмай ғамхўрлик қилаётган-
ликлари учун, пахтадан мўл ҳосил
етиштириш йўлида ана шу теҳни-
кадан қандай фойдаланиш керак-
лигини бизларга ўргатаётганлиги
учун уларга катта раҳмат.

— Бир вақтлар, — дейди сўн-
га Турсуной, — баъзи колхоз ранс-
лари механизатор бўлишга аҳд
қилган қизлардан қўлларини эди.
Энди эса бизнинг ташаббусларимиз
ҳақида бирорта ёмон сўз эшитма-
сиз. Лекин ҳали ҳам сўз ҳудди
қизларга машинани ағдалаш йўли
очиб берилсин, деб ваъзқилиб
қилинган, амалда эса бу муҳим
ишга қалаётган бераётган кишилар
учраб туради. Қизлар учун ме-
ханизация мактаблари дарсозлари-
ни янада кенг охиб қўйиб, ме-
ханизаторлик касбининг ағдалаш
ҳар бир колхозчи аёл ёш совхоз-
дан қизларни ҳақида ғамхўрлик қилиш
керак. Қизлар ҳам, ўз навбатида,
ўзларини учун дадил бўлиб йўл очи-
шлари, теҳникани ўз қўлларига
ишонч билан олишлари ва уларга
ишонмай қараётган ҳамма киши-
ларини пармаида қилаётган дара-
жада ишлашлари керак.

Турсуной Охунова слётда қат-
наштаран хотин-қизларга мурожа-
ат қилиб, уларни етти йилликнинг
бешинчи йилини яхши бошлашга
чакирди. Қўзда пахта териб ма-
шиналарни яхши ишламоғи учун
ҳозирдан астойдил меҳнат қи-
лиш, енгилла намунада тайёргар-
лик кўриш керак. Турсуной ўз бри-
гадасида ҳамма ишларини ўзини
ишлашда машиналардан максимал
фойдаланишни ҳисобга олган ҳол-
да планлаштирмоқда. Чунки аниқ
миқдорда уруғли ташлаб кетади-
ган сепалардан билан экинлади.
Бригада узунасига-қўндалангига
қўндалангига ўтказиб ҳақида ҳам
ғамхўрлик қилмоқда. Органик ва
минерал ўғитлардан тўғри фойда-
ланиш мўжлаб қўйилди. Бри-
гаданинг шпори — кетмондан ба-
тамом воз кечиб, ўзгани ишлашда

ҳам машинага кенг йўл очиб бе-
раётган агротехникадан фойдала-
нишдир.

Қирғизистон ССР Қорасув иш-
лаб чиқариш бошқармасидagi Карл
Маркс номи колхозининг ёш пах-
такори Арафатхон Ҳожиқоунова
ҳам шу ҳақида, хотин-қизларнинг
техника тараққиёти учун кураш-
ида катта роли ҳақида гапирди.

— Коммунистик қўрилиш жара-
ёида вужудга келган ҳамма янги-
ликлар қишлоқларимиз ҳаётига
снгиб кетмоқда, — дейди Қирғи-
зистондан келган делегат. — Ма-
шиналарнинг қудратли ҳайдириги,
юқори вольтли линияларнинг пўл-
лат матталари, хотин-қизларнинг
техникаларнинг тез ўсиб бораётган
армияси, — буларнинг ҳаммаси янги-
ликдир. Бундан бир неча йил
илгари бутун республикада пахта
териб машинасини ҳайдовчи
бирорта ҳам қиз йўқ эди. Ҳозир
эса Карл Маркс номи колхозининг
қизлари ҳам қиз йўқ меҳнатини
жуда қайтартириш учун курашаёт-
ган бешта комсомол-ешлар бри-
гадасига бошчилик қилмоқдалар.

Қоракалпоғистон АССРдаги
«Ленинизм» колхозининг раиси
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони
Ойин Камолова механизатор хо-
тин-қизлар эга бўлган жуда кат-
та иқомиятлар ҳақида гапирди.
Нотик таъкидлаётгани, теҳникани
ағдалаш олган қизларнинг мусо-
бақасини кенгайтириш, қардош
республикаларнинг механизаторла-
ри билан алоқани мустаҳкамлаш
— комсомол ташкилотларининг
гой муҳим вазифасидир.

Ғижувон ишлаб чиқариш бош-
қармасидagi «Гулистон» колхозини
бригада бошлиғи Обида Ҳам-
роева айтидики, Бухоро областида
ҳам кетмондан қўлғи узоқлаёт-
ган хотин-қизлар ишонамаётган
консерваторлар учраб турибди.
Кейинги уч йил ичида Ғижувон
ишлаб чиқариш бошқармаси зона-
сидagi механизация мактабини 49
киш тамомлаб чиқди. Ўтган ма-
всумда эса булардан фақат 29
киши пахта териб машиналарида
ишладилар.

— Биз энди шундай қилмоқчи-
мизки, — деди нотик, — тақрибан
орттирган ҳар бир қиз дипломи
бўлган, лекин машинасиз қолган
икки дугонасини оталиққа олади.
Биз бирорта механизатор қизнинг
пахтадан мўл ҳосил олиш учун,
дала ишларини комплекс механиз-
ациялаш учун умумхалқ кураши-
дан четда қолмаслигини назорат
қилиб тураемиз. Бу ишда бизга
комсомол комитетлари ёрдам бе-
радида, деб уйлайман. Ўз планла-
рига, келганда, мен шуларни ай-
та оламан. Бригаданимиз аъзолари
бу йил текширидан қўндалангига
ўнгт ҳосил олишга аҳд қилишди.
Ўнгт 150 тонна пахтадан машина-
да териб мажбурийатини оламиз.
Ҳар қандай об-ҳаво шароитига қа-
рамасдан ўз ваъдани бажараман.

(Охири унинг бетда)

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ
ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУ-
ТАТЛАРИ СИРДАРЁ
ОБЛАСТ СОВЕТИГА
САЙЛОВ УТКАЗУВЧИ
ОБЛАСТ САЙЛОВ КО-
МИССИЯСИ СОСТАВИНИ
ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

Узбекистон ССР Олий Совети
Президиуми қарор қилиди:
Меҳнаткашлар депутатлари
Сирдарё област Советига сайлов
ўтказувчи област сайлов комис-
сияси қуйидаги составда тасдиқ-
лансин:

Област сайлов комиссиясининг
раиси — Тўраев Азиз Аппаквич
— Узбекистон Ленинчи Комму-
нистик Ешлар Союз Янгир та-
килотидан.

Област сайлов комиссияси ра-
исининг ўринбосари — Муратов
Мамамет — «Гавлолодностей-
строй» 2-СМУ касба союзи та-
килотидан.

Област сайлов комиссиясининг
секретари — Кузнецов Николай
Иванович — Янгир ишлаб чиқари-
ш бошқармаси коммунистик
такилотидан.

САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ
АЪЗОЛАРИ

Матвалдиев Сатвалди — Гулис-
тон ишлаб чиқариш бошқармаси-
дagi «Партия XXII съезди» кол-
хоз аъзоларидан.

Бозорова Шарофат — Янгир
ишлаб чиқариш бошқармасидagi
1-«Вобут» совхоз ишчи ва хиз-
матчиларидан.

Намозов Мамазхўр — Сир-
дарё ишлаб чиқариш бошқармаси-
дagi Тарас Шевченко номи кол-
хоз коммунистик такилотидан.

Зоткина Пелагея Денисовна —
Пахтаорол ишлаб чиқариш бош-
қармасидagi «Пахтаорол» совхоз
«Партия XXII съезди» бўлими-
нинг ишчи ва хизматчиларидан.

Султонова Қўлшара Бекешев-
на — Жетисой касалхонаси меди-
цина ходимлари коллективидан.

Нигматов Яумабек — Киров
район иқроия комитети халқ ма-
ориф бўлими ходимлари коллек-
тивидан.

Қўлматова Тамара — Узбеки-
стон Ленинчи Коммунистик Ешлар
Союзи Жиззах такилотидан.

Исмонлов Карим — «Гавло-
лодностейстрой» 4-автотбаси
ишчи ва хизматчилари коллек-
тивидан.

Узбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДИНОВА.

Узбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Секретари
Р. САХИБОВЕВ.

Тошкент шаҳри,
1963 йил 19 февраль.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ
ПРЕЗИДУМИНИНГ ФАРМОНИ

Г. Е. МИРОШНИЧЕНКО,
Д. А. ПЕНТИЯ, Р. САГИЛОВ,
М. Г. СУДАРУШКИН ВА
М. ШОКIROVНИНГ «ЕНГИНДА
ЖАСОРАТ КЎРСАТАНЛИГИ
УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН
МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Енгини ўчиришда кўрсатган
маддиги ва жасорати учун қуйи-
дагилар СССР Олий Совети Пре-
зидиуми номидан «Енгинда жасо-
рат кўрсатганлиги учун» медали
билан мукофотлансин:

1. Миросниченко Григорий Е-
докимович — Уратейский темир
йўл станцияси ҳарбийлаштирилган
ўт ўчириш командасининг жанг-
чиси.

2. Пентия Дмитрий Алексе-
евич — Янгир шаҳар ўт ўчириш
командасининг бошлиғи.

3. Сагитлов Рабитул — Янгир
ўт ўчириш командаси бўлими-
нинг командири.

4. Сударушкин Михаил Гри-
горьевич — Уратейский темир
йўл станцияси ҳарбийлаштирил-
ган ўт ўчириш командасининг
жангчиси.

5. Шокиров Мулоян — Янгир
шаҳар ўт ўчириш командаси бў-
лимининг командири.

Узбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДИНОВА.

Узбекистон ССР Олий Совети
Президиумининг Секретари
Р. САХИБОВЕВ.

Тошкент шаҳри,
1963 йил 18 февраль.

1963 йил 10 январда Янгир ша-
ҳар матбуот мажлиси нарсини дун-
юнида қўндалангига оғналган бе-
зинини ўт олиб кетди. Оловнинг асо-
сий омбор биносига торлашши
хавфи туғилди, бу эса партиянинг
сабаб бўлиши мумкин эди. Ушанда
алаҳва шу ердаги бошқа биналарга
ҳам ут олур эди. Д. А. Пентия,
Г. Е. Миросниченко, Р. Сагитлов,
М. Г. Сударушкин ва М. Шокиров-
лар хавфга қарамай, ўз ҳаётларини
таҳдид остида қўлариди, ёнглик со-
лиқан болаларини енгин рўй берган
зонадан чиқариб олишга уриндилар.
Боқалардан бири портади, бунинг
натijasида ўт ўчирувчилар жиддий
жараҳатланди. Лекин улар бунга қар-
май, енгинни батамом ўчириб бўл-
магунча ишлашни давом эттирдилар.

Лаос короли

Москвадан жўнаб кетди

МОСКВА, 18 февраль. (ТАСС).
Совет Иттифоқида давлат визити
билан келган «Лаос короли» Шри
Саванг Ватхана Ҳазрат Ойила-
ни, коалицион ҳукуматининг бош
вазирини шахзода Суванна Фума
ва «Лаоснинг бошқа давлат арбоб-
лари бутун Москвадан Швейца-
рияга жўнаб кетдилар.

МАШИНАЛАР КАРВОНИ БИЗНИ ОЛГА ЭЛТАДИ...

Ешлар ҳар гал тўпланганлари-
да ўз кенгашларига турмуш тажри-
басига бой ветеранларни тал-
лаб қилдилар. Слётининг фахрий
қатнашчилари орасида етмиш
яшар пахтакор. Янгийўл ишлаб
чиқариш бошқармасидagi долдор
«Шарк юлдузи» колхозиди мутта-
сил раис бўлиб ишлаб келаятган,
уч марта Социалистик Меҳнат
Қаҳрамони Ҳамроқул Турсуно-
лов энг шарафли ўринлардан би-
рини ағдалди.

Слёт қатнашчилари унинг нут-
қини сабосизлик билан кутар эди-
лар. Чунки «оқ олтин»дан мўл
ҳосил етиштириб келаятган ва бу-
тун мамлакатта машҳур бўлган бу
моҳир пахтакор қўнида «Сельс-
кая жизнь» газетаси саҳифалари-
да гойа муҳим масалани — пах-
тани машинада терилишини танди-
ри ҳақидаги масалани кўтариб
чиққан эди.

— Ҳақиқатан ҳам пахта те-
риш техникасидан жуда кенг
фойдаланмасак, — деди слёт
минбаридан Ҳамроқул Турсуно-
қуллов, — пахтакорлар меҳна-
тини индустриал меҳнатга ай-
лантириш олаймиз. Еш дўстларим,
эсингизда бўлса керак, Никита
Сергеевич Хрущев бизларнинг
ҳаммамизни ўзгани парварши қи-
лишда кетмондан, воз кечинишга,
аниқ квадратларни, ўзгани узуна-
сига ва қўндалангига култиваци-
я қилишни дадил жорий этиш-
га ва пахта териб машинасига
алоҳида эътибор беришга даъват
этиб эди. Бу маслаҳатлар қанчал-
лик доно маслаҳатлар эканлигини
ҳаммамиз кўриб турибмиз. Биз
машинада қанча кўп пахта териб
олсак, пахта шувча арзонга туша-
ди. Терини қанчалик барвақт та-
момласак, даладари кўллагига
тайёрлаш ҳақида шунчалик кўп
ғамхўрлик қилимиз, ҳосил ҳам
шунчалик юқори бўлади. Машина-
ларни жорий қилиш — кўп эътибор
талаб қилинадиган катта иш. Шу-
нинг учун ҳам бу иш аjoyиб иш-
ларимиз зиммасига юклатилмоқ-
да. Шубҳа йўқки, Ешлар бу ишда
муваффақиятларини қўлга кирити-
ш, партия ва халқ ташаккурига
сазовор бўлади. Орангизда бундай
ишларни қилган кишилар жуда
кўп, энг яхши ешлар пахта дала-
ларида техника ёрдами билан қан-
дай мўжизалар яратиб мумкин-
лигини кўрсатиб бердилар.

Мана, минбарга энг яхши совет
пахтакорларидан бири, «оқ олтин»

етиштириш ва теришдаги ҳамма
процессларни комплекс механизаци-
ялашнинг ташаббускори Социали-
стик Меҳнат Қаҳрамони Валенти-
н Тюпко чиқди. В. Тюпко бу
соҳада 10 йилдан бери иш олиб
бормоқда. У, Ўрта Осиё Машина
синаш станцияси далаларида
эришган аjoyиб ютуқлар слёт
қатнашчиларига яхши маълум.

Лекин шунда ҳам унинг режалари
ҳаммамиз ҳайратда қолдириди. Тюп-
ко бошлик коллектив бу йил 35
центнердан ҳосил олиб, ҳар бир
центнер пахта таннарини олти
сўмга тушириш ниятидадир. Бун-
дай рақамлар тамомийа реалдир.
Тюпко станцияда техника ва агро-
номия фидикрининг ҳар бир ютуғи-
дан кенг фойдаланиётганлиги
ҳақида батафсил сўзла

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ХУЗУРИДАГИ ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

Фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари комитети маълум қиладики, 1963 йилги Ленин мукофотларини олиш учун конкурсларда қатнашган куйдаги ишлар киритилди:

ФАН СОҲАСИДА:

1. М. С. Молоденский. «Ер тўғрисидаги ишлар цикли».
- СССР Фанлар академиясининг О. Ю. Шмидт номи Ер физикаси институтини ҳамда Геодезия, аэро-съемка ва картография марказини илмий тадқиқот институти томонидан тақдим қилинган.
2. В. М. Понтерков. «Элементар заррачаларнинг бир-бирига бўш таъсир кўрсатиш проблемаси ва нейтрино физикаси».
- Ядро тадқиқотлари бирдигарлиги институти томонидан тақдим қилинган.
3. А. Д. Александров, Ю. Ф. Борисов, В. А. Залгаллер, Ю. Г. Решетяк. «Номунтазам сиртларнинг умумий назарияси».
- А. А. Жданов номи Ленинград Давлат университети ҳамда М. В. Ломоносов номи Москва Давлат университети механика-математика факультети томонидан тақдим қилинган.
4. Н. Н. Векуа. «Умумлаштирилган аналитик функциялар».
- СССР Фанлар академиясининг Сибирь бўлими томонидан тақдим қилинган.
5. М. Г. Крейн. «Математик анализда бир қанча янги соҳаларни кашф этиш ва ишлаб чиқиш».
- М. В. Ломоносов номи Москва Давлат университети механика-математика факультети ҳамда Москва математика жамияти томонидан тақдим қилинган.
6. К. А. Андрианов. «Молекуларларнинг асосий закирлари ноорганик бўлган полимерлар соҳасидаги тадқиқот».
- СССР Фанлар академиясининг Элементорганик бирикмалар институти томонидан тақдим қилинган.
7. Д. Н. Курсанов, М. Е. Вольпин. «Безвод бўлмаган янги ҳушбўй системаларни тадқиқ қилиш».
- СССР Фанлар академиясининг Элементорганик бирикмалар институти томонидан тақдим қилинган.
8. Н. А. Торопов, И. А. Бондарь, Э. К. Келер, Н. А. Година. «Нодир ер элементлари сингилатлари».
- СССР Фанлар академиясининг Н. В. Гребеншиков номи Силикатлар химияси институти томонидан тақдим қилинган.
9. Р. Х. Фрейдлин. «Полихлор-углеводородларнинг ва улар ҳосилаларининг томонидан ҳамда гетеролигит ўзгаришлари».
- СССР Фанлар академиясининг Элементорганик бирикмалар институти томонидан тақдим қилинган.
10. В. П. Зенкович. «Денгиз ядроларининг ривожланиши тўғрисидаги таъминотнинг асослари».
- СССР Фанлар академиясининг Океанология институти томонидан тақдим қилинган.
11. Д. Б. Рухин. «Умумий палеогеография асослари».
- А. А. Жданов номи Ленинград Давлат университети томонидан тақдим қилинган.
12. Э. А. Желудовская, С. П. Кан, А. З. Манфред, А. И. Моло, С. Н. Касьянов, Ф. В. Потёмкин. «1871 йилги Париж Коммунаси» (икки том).
- СССР Фанлар академиясининг Тарих институти томонидан тақдим қилинган.
13. Е. И. Курпнов. «Шимолда Кавказнинг қадимий тарихи».
- СССР Фанлар академиясининг Археология институти томонидан тақдим қилинган.
14. Е. С. Варга. «Имперализм

- экономикаси ва сибсатининг асосий масалалари (иккинчи жаҳон урушидан кейин)». «Игиргич аср капитализми». «Хозирги замон капитализми ва иқтисодий кризислари».
- СССР Фанлар академиясининг Иқтисодий фанлар бўлими ҳамда СССР Фанлар академиясининг Жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институти томонидан тақдим қилинган.
15. А. Н. Леонтьев. «Психиканинг ривожланиш проблемалари».
- М. В. Ломоносов номи Москва Давлат университети филология факультети томонидан тақдим қилинган.
16. В. К. Милованов. «Қишлоқ хўжалик ҳайвонларини ўрчилаб қўйишнинг ва сунгйи қўйиш биологияси».
- Бутунитифок Чорвачилик илмий тадқиқот институти ҳамда Озарбайжон Чорвачилик илмий тадқиқот институти томонидан тақдим қилинган.
17. Я. В. Пейве. «Қишлоқ хўжалигида микроэлементлардан фойдаланишнинг назарий асослари».
- Ишлар ишлаб чиқиш ва уларни қишлоқ хўжалик практикасида жорий қилиш».
- Латвия ССР Фанлар академиясининг президиуми томонидан тақдим қилинган.
18. Л. А. Зильбер, Г. И. Абе-лов. «Рак вирусологияси ва иммунологияси».
- СССР Медицина фанлари академиясининг Н. Ф. Гамалея номи Эпидемиология ва микробиология институти томонидан тақдим қилинган.
19. А. Л. Мясникова. «Атеросклероз».
- СССР Медицина фанлари академиясининг Терапия институти томонидан тақдим қилинган.
20. Н. Н. Петров, А. И. Серб-лев, С. А. Ходзин, М. Ф. Глаз-нов, Н. Г. Хлопик, А. П. Шанин. «Иллатли шилша».
- СССР Медицина фанлари академиясининг Онкология институти томонидан тақдим қилинган.
21. Е. Х. Тўрақулов, Р. К. Ис-ломбеков. «Соғлом қалқонсимон безин тиреосид патологияси ва ра-дидой терапия билан биохимик ва клиник-морфология усулда та-дқиқ қилиш».
- Ўзбекистон ССР Фанлар ака-демиясининг Биология фанлари бў-лими томонидан тақдим қилинган.
22. Н. М. Рабинович, А. Н. Си-нишин. «Ихота нишотларнинг қисқа муздати ва бир ҳафтали кузатиш кўрсаткичи таъсирини ҳисоблаш назарияси».
- В. В. Куйбишев номи Қизил байроқли Харбий инженерлик академияси томонидан тақдим қилинган.

ТЕХНИКА СОҲАСИДА:

- Т. А. С. Бутрин, О. Г. Грод-ский, Э. Д. Долгиский, А. В. Ле-нин, К. А. Спиридонов, М. И. Григорьев, И. С. Кютер. «130 ата. Целисий бўйича 565 граду-с параметрларга мўлжалланган, оран-жиди қилини Целисий бўйича 565 градустга етдирилган 200 000 киловатт қувватга эга бўлган ПВК-200-130 бўғ турбинаси».
- Ленинград иқтисодий райони-нинг Халқ хўжалиги кенгаши то-монидан тақдим қилинган.
2. Х. Н. Изакош, В. Г. Шума-ков, Е. А. Горбачев, А. Т. Анаш-кин, Е. К. Румянцев, А. М. Мер-кулов, Н. В. Лутай, В. А. Ива-нов, Г. П. Солдатов. «3-4 кило-грамм, сўнгги классидидаги узин-дор ўриш қўлчилари системаси-ни яратиш, ҳамда ихтисослашти-рилган Таъкирот қўлбайи ва «Ростсельмаш» заводларида қў-лаб ишлаб чиқаришни ташкил қи-лиш».
- КПСС Ростов область комите-ти ҳамда соҳиб Ростов иқтисодий

- районининг Халқ хўжа-лиги кенгаши томонидан тақдим қилинган.
3. И. Ф. Литвинов, И. Ф. Вах-рушев, К. А. Голубов, В. М. Мамкин, В. С. Терентьев, С. П. Антонов, Н. Н. Дружинин. «Со-дук ҳолича прокат қилаётган ю-на туруқлар ишлаб чиқарувчи прокат ускуналарини яратиш».
- Соҳиб Свердловск иқтисодий маъмурий районининг Халқ хўжа-лиги кенгаши томонидан тақдим қилинган.
4. К. В. Любавский, Н. М. Ио-вожилов, Д. А. Дудко, А. Г. По-тапеский, А. В. Петров, А. И. Акчулов, Б. А. Миронов, А. Н. Бурхутлов. «Эрчиқ электрот би-лан углевод оксидида автоматик ва ярим автоматик усулда пай-вандлашдан нобрат янги процес-сини ишлаб чиқиш ҳамда саноатга жорий қилиш».
- Технология ва машинасозлик марказини илмий тадқиқот инсти-тути ҳамда Украина ССР Фанлар академиясининг Е. О. Патон номи Электр пайвандлаш институти томонидан тақдим қилинган.
5. А. М. Маскилейсон, А. С. Буров, А. Е. Гуревич, А. В. Бер-ник, П. В. Вибиков, Я. П. Оскар-чий, Ю. М. Матвеев. «Кузурлар-ни педча узусузда пайвандлаш-дан гойт тезкор типовой агрегат-ини яратиш».
- Металлургия машинасозлиги Бутунитифок илмий тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик институти томонидан тақдим қилинган.
6. П. А. Сорока, Ф. М. Мала-ров, А. В. Соколов, С. А. Була-ков, В. Ф. Белов, А. А. Козлов, Л. П. Физалков, М. Н. Найш, В. П. Стобур, П. И. Комаров. «Т3-3» магистраль телловоларини жуذا қўлаб ишлаб чиқаришни ташкил қилиш».
- Украина КП Лутанск область комитети ҳамда соҳиб Лутанск иқ-тисодий маъмурий районининг Халқ хўжалиги кенгаши томонидан тақдим қилинган.
7. Д. В. Укладов, Ю. А. Лоти, М. А. Алтер, В. И. Федоров, Р. Л. Шорохов, М. П. Марусев. «Оксид моддаларини ва юксак мо-лекуллар бирикмаларини марказдан қўйиш кучли майдонларда препаратив-аналитик усулда та-дқиқ қилиш усулларини комплекс-сини яратиш ва уни қўлаб ишлаб чиқаришни жорий қилиш».
- Москва (шаҳар) иқтисодий рай-онининг Халқ хўжалиги кенгаши томонидан тақдим қилинган.
8. Ц. А. Бахтияев, В. Е. Бахтия-нов, Г. Л. Вихман, М. Б. Равич, М. М. Ушакевич. «Деворлари нур-лаб турувчи панел горелкаларидан ясалган ва аланга чиқармай ёнайдиган найсмон печлар».
- Нефть машинасозлиги давлат илмий тадқиқот ва лойиҳалаш институти томонидан тақдим қи-линган.
9. Г. С. Архипов, В. Н. Груше-ский, В. А. Давидов, Г. Н. Красносельский, А. Н. Подобедов, А. С. Соминский, Н. Н. Тихоми-ров. «Бодошворлар учун чўйи кузурларни яриқузусузда суратда қўйиш технологиясини ишлаб чи-қиш ва саноатга жорий қилиш».
- Белоруссия ССР Халқ хўжали-ги кенгаши, Украина Кузур ил-мий тадқиқот институти ҳамда со-ҳиб Свердловск иқтисодий маъ-мурий районининг Халқ хўжалиги кенгаши томонидан тақдим қи-линган.
10. Е. И. Медовар, Ю. В. Ла-таш, В. И. Максимович, А. Ф. Трегубенко, С. А. Лейбензон, Ю. А. Шульте. «Махсус пўлат ва қотишмаларнинг — сувда сови-тилган металл нафта (кристалла-торга) сарфланганда электродлар электрошланг кайта эритмасининг сифатини оширувчи гойт самар-ла ва тамонидан янги усулни иш-лаб чиқиш ҳамда саноатга жорий қилиш».

- Украина ССР Фанлар ака-демиясининг Е. О. Патон номи Электр пайвандлаш институти ҳам-да соҳиб Запорожье, Москва (об-ласт), Челябинск, Волгоград ва Донецк маъмурий иқтисодий рай-онларининг Халқ хўжалиги ке-нгаши томонидан тақдим қи-линган.
11. К. В. Строганов, К. З. Ше-пеляковский, И. В. Орлов, В. А. Огневский, Р. И. Энтин, П. Г. Глазков, Н. И. Лечфорд. «Легир-лаштирилган пўлатнинг ҳамда хи-миявий-термик усулда ишлаш про-цессларининг ўзини босувчи автомат машиналар туркумини ва махсус углевод пўлатни яра-тиш билан бирга сиртларни то-башининг янги методини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш».
- Москва (шаҳар) иқтисодий рай-онинг Халқ хўжалиги кенгаши ва Кузнецк металлургия комбинати томонидан тақдим қилинган.
12. С. М. Зубаков, Е. И. Шев-цов, М. М. Привалов, И. Г. Мо-гилевский, И. А. Ширин, М. Г. Некий, В. П. Филатов, Г. И. Ва-ринский, П. П. Семенов, И. А. Бедрин, И. П. Васильев, В. А. Брон, «Мартер печларининг иш унумини оширишни таъминловчи тўбларни қалқилатиришнинг янги техноло-гиясини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш».
- Соҳиб Свердловск ва Қараган-да иқтисодий маъмурий райо-ларининг Халқ хўжалиги кенгаши томонидан тақдим қилинган.
13. Н. К. Байбаков, А. Я. Ани-симов, А. И. Арутюнов, В. А. Брагин, А. Л. Волки, В. А. Динь-ков, В. Я. Дубовицкий, А. Г. За-лов, А. О. Караев, М. В. Сидо-ренко, Н. А. Сидоров, Г. А. Хар-ламов. «Газ ва газ конденсат кон-длатини пармалаш ва эксплуатация қилиш проблемасини комплекс ҳал қилиш».
- СССР Министрлар Советининг Ёлғиз саноат давлат комитети, СССР Министрлар Совети хузу-ридаги Газ саноати боз бошқар-маси ҳамда нефть ва газ саноати илмий-техника жамиятининг мар-казий правлениеси томонидан та-дқиқ қилинган.
14. Н. В. Мельников, Л. Н. Марченко, В. С. Кудряков. «Фойдалан қазилма қондорлар-дан фойдаланиш вақтида портлати-шининг унумини ошириш мето-ди».
- А. А. Скоричинский номи Кон-чилик институти томонидан та-қдим қилинган.
15. В. П. Зюев, В. Ф. Суравчи-кин, В. В. Саввина, П. А. Теснер, А. П. Глибин, А. Р. Келья, Е. П. Марихина, А. К. Иков. «Суюқ уг-леловдорлардан дисперсиясиз гойт қучиш бўлган ЦМ-70 актив пец қуруми ҳосил қилиш процессини ва саноат технологиясини ишлаб чиқиш».
- Шина саноати илмий тадқиқот-институти томонидан тақдим қи-линган.
16. В. С. Егоров, В. С. Кува-сов, Ф. А. Новиков, Е. В. Палуш, И. А. Покровский, М. Н. Хажи-кин, Ю. И. Ионов. «Ленинские Горька Пушвер ва мактаб ўқувчи-лари саройини барпо қилиш».
- Москва шаҳар иқтисодий райони-нинг Главоотстрой трести, Архитекторлар союзининг Москва бўлими ҳамда жамоат бинолари ва ишпошларини лойиҳалаштирувчи «Моспроект-2» бошқармаси томонидан тақдим қилинган.
17. П. С. Нелюбожинов, А. А. Беляков, Д. М. Юринов, П. И. Васильев, В. П. Лихачев, П. Д. Ефимов, В. И. Аравин, М. М. Гришин, Н. Н. Маслов, И. И. Леви. «Тупроғи бўш жойларда гидроэлектростанцияларни лойиҳа-лаштириш ва қуриш».
- С. Я. Жук номи Бутунитифок Лойиҳалаш-қидириш ва илмий та-дқиқот институти томонидан тақдим қилинган.

18. П. Ф. Гарнавий. «Қишлоқ хўжалик ускуналарининг бир мак-сатли қўлдан ҳолда парварши-қилиш методларини ишлаб чиқиш, шу асосда қуриш ариалини қишга чиқариш, серхосил навларини ҳам-да баҳори ариалини қуғроқчиликка чиқариш серхосил навларини яра-тиш».
- Т. Д. Лисенко номи Бутунитифок Селекция-генетика инсти-тути томонидан тақдим қилинган.
19. В. Н. Мамонтова. «Баҳори-рубра, Лютесценс 758, Альбидум 24, Саратовская 210, Альбидум 43 ва Горденформе 5.695 деган навларини яратиш ҳамда колхоз ва совхозларда ишлаб чиқаришга жорий қилиш».
- РСФСР Қишлоқ хўжалик ми-нистрлиги Шарки-Жануб қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот институ-ти томонидан тақдим қилинган.
20. В. Н. Ремесло. «Қути бун-дойнинг Мирновская 264 деган навлари яратиш».
- В. Ф. Старченко номи Миро-нов таъриба-селекциялик стан-цияси томонидан тақдим қилин-ган.
21. Б. С. Соколов, М. И. Ха-жинин, Г. С. Галеев, А. С. Мусий-ков, В. Е. Козубенко. «Макка-хўжорининг серхосил гибридарини ва навларини яратиш ҳамда уни етиштиришнинг самарали агротех-ника усулларини ишлаб чиқиш».
- СССР Қишлоқ хўжалик ми-нистрлиги ҳамда Украина ССР Қиш-

- лоқ хўжалик министрлиги томони-дан тақдим қилинган.
22. А. В. Хуродов, П. Д. Куп-ралев, А. Г. Калайдаев, Ш. Л. Дарчия, Г. С. Жомаридзе, Л. Е. Кирия, И. А. Хохлава, Б. Н. Жо-бадзе, К. М. Жемухадзе. «Гру-зия ССР фабрикаларида қўқ ва фамиль чойни комбинациялашти-риб ишлаб чиқаришнинг янги мето-дини яратиш ва жорий қилиш».
- Грузия ССР Халқ хўжалиги кенгаши ҳамда Грузия ССР Ми-нистрлар Советининг Илмий та-дқиқот ишларини координациялаш-дават комитети томонидан тақ-дим қилинган.
23. А. И. Колодийченко, В. Ф. Никитина, Н. А. Преображенский, К. Л. Хилос. «Эшитиш қўбиллати-ни тиклаш соҳасидаги операция-ларни тақомиллаштириш ва прак-тикага жорий қилиш».
- Украина ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг илмий совети, Отоларингология институти, Врач-лар маляласини ошириш Киев Дав-лат институтининг илмий совети ҳамда РСФСР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан тақдим қилинган.
24. А. А. Смородинов, М. П. Чучиков. «Полиомелитга қарши иплантиладиган таъсирчан профи-лактик вакцина СССРда жуذا қўлаб ишлаб чиқаришни ташкил қилиш ҳамда уни медицина прак-тикасига кенг жорий қилиш».
- СССР Медицина фанлари ака-демиясининг Полиомелит ва ви-

- русли энцефалитлар институти ҳамда Экспериментал медицина институти томонидан тақдим қи-линган.
- ***
- Комитет 1963 йилги Ленин му-кофотларини олиш учун конкурсларда қатнашган киритилган ишлар давлатнинг ёлгон қилиш билан, совет жамоатчилигига мурожаат этиб, ана шу ишларнинг мазмуни тўғрисида, шунингдек муҳнома учун тасвир этилган авторлар коллективларининг состави хусу-сида ўз фикрларини маълум қи-лишни сўрайди.
- Комитет илмий ва илмий-тех-ника жамиятларининг, илмий му-ассасаларининг, корхоналар ва олий ўқув юрталарининг раҳбар-лари мурожаат қилиб, рўйхатда кўрсатилган ишларни ҳамда ав-торлардан ҳар бири қайдаржада иқидий иштирок этганлигини жа-моатчиликнинг кенг муҳокамасига қўйишни ҳам сўрайди.
- Конкурсларда қатнашувчи ҳам-ма ишлар таъинириш учун СССР Давлат халқ илмий-техника кутуб-хонасида (Москва, Кузнецкий мост, 12) қўйилган.
- Комитет ишларга доир фикр-лар ва мулоҳазаларни ҳамда уларнинг авторлар коллективлари составига жамоатчилик муҳокама-си материалларини шу йил 25 мартга қўйишга адресса жо-бурини илтимос қилади. Москва, И-51, Неглинная кўчаси, 29/14-й.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ХУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

Адабиёт ва санъат соҳасидаги Ленин мукофотлари комитети ҳа-бар қиладики, 1963 йилги Ленин мукофотларини олиш учун тақдим қилинган ҳамда асарлар комитет-нинг сессиялари ва пленумида му-ҳокама қилингандан кейин қуйи-даги номзодлар бундан бўён муҳо-кама қилиш учун танлаб олинди.

АДАБИЁТ СОҲАСИДА:

1. Чингиз Айтматов. «Жамла», «Саркомат дилбарин», «Бута кўз», «Биринчи ўқувчи» повест-лари.
- Қирғизистон ССР Фанлар ака-демиясини Философия ва ҳуқуқ бў-лими ходимларининг умумий йи-лиши томонидан тақдим қилинган.
- С. А. Воронин. «Икки ҳаёт» романи.
- РСФСР Ёзувчилар союзининг Ленинград бўлими томонидан тақ-дим қилинган.
- Р. Г. Гамзатов. «Осмондаги юлдузлар» шеърлар китоби.
- РСФСР Ёзувчилар союзи, КПСС Догистон область комитети, СССР Фанлар академияси, Догис-тон филиалининг Гамзат Цадаса номидаги Тарих, тил ва адабиёт институти, В. И. Ленин номидаги Догистон Давлат университети то-монидан тақдим қилинган.
- Г. А. Исмаев. «Гитара ҳужми» поэмаси.
- «Октябрь» журналининг редкол-легияси томонидан тақдим қилин-ган.
- Э. Г. Казакевич. «Кўк лаф-тар» повести.
- РСФСР Ёзувчилар союзининг Москва бўлими, Журналистлар со-юзи Москва шаҳар бўлимининг таърихчилик секцияси, «Новый мир» журналининг редколлегияси томонидан тақдим қилинган.
- Б. М. Кербобоев. «Нибет-Дог» романи.
- Туркистон Давлат нашриёти, «Совет адабияти» журналининг редколлегияси томонидан тақдим қилинган.
- А. С. Малишко. «Асринг

- қўқ ўртаси» шеърлар китоби.
- Украина Ёзувчилар союзи, У-краина ЛКСМ Марказий Комитети-нинг «Смена» журналы редакция-си томонидан тақдим қилинган.
- С. Я. Маршак. «Танланган лирика» китобидаги янги шеър-лар. Болалар учун китоблар: «Катта чўнтак», «Тинчтой», «Искит ит», «Халқани ким то-пади», «Йўлдаги саргузашт», «Осейинта эртақ», «Бирдан ўнга-ча», «А харфидан Я харфигача қувонқ сабаҳат».
- РСФСР Ёзувчилар союзи, РСФСР Ёзувчилар союзи, «Новый мир» журналининг редколлегияси, Бо-лалар адабиёти Давлат нашриёти томонидан тақдим қилинган.
- Р. И. Сирге. «Ер ва халқ» романи.
- Эстония Ёзувчилар союз то-монидан тақдим қилинган.

МУЗИКА ВА КОНЦЕРТ-ИЖРОЧИЛИК ФАОЛИЯТИ СОҲАСИДА:

1. Л. Б. Котав. Концерт — ижро-чилик фаолияти.
- Москва Давлат филармонияси-нинг касба соҳа ташкилоты томо-нидан тақдим қилинган.
- В. И. Мурадел. «Бухенвальд бонги» кўшиги.
- Уруш ветеранлари Совет коми-тетининг президиуми, РСФСР Композиторлар союзи, «Советский исатель» нашриёти хузуридаги адабиётчилар комитетининг касба соҳа ташкилоты томонидан тақ-дим қилинган.
- О. В. Тактакишвили. «Мян-дия» операси.
- Грузия ССР Маданият министр-лиги томонидан тақдим қилинган.

ТАСВИРИЙ САНЪАТ СОҲАСИДА:

1. А. В. Васильев — рассом-ар-хитектор, В. В. Исеев — ҳайкал-тасор, Е. А. Ленинсон — рассом-архитектор, Р. К. Таурит — ҳай-калтарос. Ленинград шаҳрида Пискарев қабростонидаги ёдгорлик ансамбли.
- СССР Рассомлар союзи, СССР Бадиий академияси, СССР Архитекторлар союзининг Ленинград бўлими, Репин номидаги Рассомчи-лик, ҳайкалтарошлик ва архитек-тура институтининг илмий со-вети, СССР Қурилиш ва архитек-тура академиясининг Ленинград филиали, «Ленпроект» институти томонидан тақдим қилинган.
- Д. А. Дубинский, А. Купрининг «Якна-якна» повестида чи-зилган суратлар.
- СССР Бадиий академияси томо-нидан тақдим қилинган.
- Г. И. Юсупов. Пирчюпис қишлоғидаги (Литва ССР) фанзис-курбалари ёдгорлиги.
- СССР Рассомлар союзи томо-нидан тақдим қилинган.
- П. Д. Корин, Замондошлари-ми: М. С. Сарьян, Р. Н. Симонов, Куркински (М. В. Куприянов, П. Н. Кудлов, Н. А. Соколов), Ре-нато Гутузо портретлари.
- РСФСР Маданият министрлиги, РСФСР Рассомлар союзи, РСФСР Рассомлар союзининг Москва бў-лими, СССР Маданият министр-лигининг Санъат тарихи институти томонидан тақдим қилинган.
- М. К. Меришвили. Тбилиси шаҳрида А. С. Грибоедов ҳай-кали.
- СССР Рассомлар союзи, Грузия Рассомлар союзи томонидан тақ-дим қилинган.
- Б. Е. Мосеевко. Совет Ар-мияси тўғрисидаги рассомлар қи-ли: «Биринчи отқар армия», «Қи-зиллар», «Қизиллар келинди».
- СССР Рассомлар союзи, Репин номидаги Рассомчилик, ҳайкал-тарошлик ва архитектура институти-нинг илмий совети томонидан тақ-дим қилинган.
- А. А. Пастов. «Колхоз қиш-лоғи» сентиса: «Тутки пайт» расми ва «Новая сила» артели колхозчиларининг портретлари («Отбоқар Петр Тоншин», «Ва-ношка Репин», «Подачи Маня Шаримова», «Хаскашли қиз», «Велоспедли қиз»).
- СССР Бадиий академияси, РСФСР Маданият министрлиги, РСФСР Рассомлар союзи, РСФСР

- Рассомлар союзининг Москва бў-лими томонидан тақдим қилинган.
- Т. Салахов. «Композитор Ко-ра Корав портрети», «Ремонтчи-лар» рассомлари.
- Озарбайжон ССР Маданият ми-нистрлиги, Озарбайжон Рассомлар союзи, Озарбайжон ССР Фанлар академиясининг Архитектура ва санъат институти, «Азнефть» бир-лашмаси томонидан тақдим қилин-ган.
- В. А. Серов. «Ленин билан бирга» расми.
- РСФСР Маданият министрлиги, РСФСР Рассомлар союзи томо-нидан тақдим қилинган.

ТЕАТР САНЪАТИ ВА КИНЕМАТОГРАФИЯ СОҲАСИДА

1. Ш. Бурханов. Ҳамза номида-ги ўзбек академик драма театрида «Мирзо Улугбек» ва «Юлий Це-зарь» спектаклларида Улугбек ва Брут ролларининг ижроси.
- Ўзбекистон ССР Маданият ми-нистрлиги, Ўзбекистон Кинемато-графия ҳодимлари союзи, Ўзбеки-стон ССР театр жамияти томо-нидан тақдим қилинган.
- О. А. Димитрияди — дири-жер, З. И. Анжипаридзе — Ми-лья ролларининг ижроси, П. В. Амранавили — Чалхия ролли-нинг ижроси, З. Панашивили номи Тбилиси опера ва балет театрида «Миндия» спектакли.
- Грузия ССР Маданият министр-лиги томонидан тақдим қилин-ган.
- В. Х. Пансо — режиссёр, А. В. Эскола — Маурис ролли-нинг ижроси, В. Кингисеп номи Таллин академик драма театрида «Одам ва ҳудо» спектакли.
- Эстония Ёзувчилар союзи то-монидан тақдим қилинган.
- В. В. Платонов. Яна Купа-да номидаги Белоруссия акаде-мик театрида «Григ мурда» ва «Левоника орбитада» спектакла-ридаги Протасов ва Левон ролла-рининг ижроси.
- Белоруссия ССР Маданият ми-нистрлиги, Белоруссия ССР театр жамияти, Белоруссия ССР Фанлар академиясининг Санъатшунослик, этнография ва фольклор институ-тининг илмий совети томонидан тақдим қилинган.
- Г. Е. Фрадкин — сценарий ав-тори, Ф. А. Тапкин — режис-сер, Москва илмий-оммабоп филь-млар студияси ишлаб чиқарган «В. И. Ленин қўл ёзмалари» ва «Партия байроғи» илмий-оммабоп фильмлари.
- СССР Кинематография ҳодим-лари союзи, РСФСР Маданият министрлиги, КПСС Марказий Комитети хузуридаги Марксизм-ленинизм институти марказий партия архивининг илмий ва тех-ника ҳодимлари коллектив, Ре-волюция давлат музейи илмий ҳо-димларининг коллектив томо-нидан тақдим қилинган.
- Ленин мукофотига тақдим этил-ган асарлар билан совет жамоат-чилигини кенг қўламада таништи-риш максдалида Радиоэшитириш ва телевидение давлат комитети радио орқали ва телевидение мар-казлар орқали эшитиришлар чи-қилиш ташкил қилади. Тақдим этил-ган асарлар театрларда, киноте-атрларда, концерт залларида ва СССР Бадиий академиясидаги вист-навада (кропоткин кўчаси, 21) намойиш қилинади.
- Тақдим этилган асарларнинг со-вет матбуот органилари ва кенг жамоатчилик томонидан ўз вақти-да актив муҳокама қилиниши 1963 йилги Ленин мукофотларини бериш вақтида Комитетга катта ва қимматли ёрдам бўлади. Иқидий ва жамоат ташкилотлари, мада-ният муассасалари ва барча ме-хнаткашлар Ленин мукофотига тақдим этилган номзодларни муҳо-кама қилишда иштирок этсалар ҳамда ўз фикрлари, тақдифлари ва мулоҳазаларини шу йил 5 ап-релга матбуот саҳифаларида ёки Комитет адрессига (Москва И-51, Неглинная кўчаси, 15) юборадиган мактубларида билдирсалар, улар-дан комитет минатдор бўлур эди.

СОВЕТ АРМИЯСИНING 45 ЙИЛИГИ ОЛДИДАН

1917 йилда Россияда Октябрь Социалистик революциясининг ғалабаси империалистларнинг ва-ҳишона ғазабини қўзғатди. Улар еш Советлар мамлакатини бўйи-ташаш ва унинг территориясида капиталистик тартибларни тик-лашга уриндилар. Ленин бошлиқ Совет ҳукумати республиканин хи-моа қилиш учун Ишчи-Дехқон Ки-зия Армиясини тузди.

1918 йил 23 февраль Қизил Армиянинг туғилган кўни ҳисоб-ланади. Шу кўни янги ташкил этилган Қизил Армия Нарва ва Псков остолаларида революцион Россиянинг юраги Петроград қо-лири Ленинградга хавф солиб турган империалистик Германия қўшинларига даққатқич зарба берди.

Жуда оғир шароитда олиб бо-рилган граждандлар урушида я-хши қуролланмаган ва юпин кийин-ган қизил жангчилар ва командир-лар чор генераллар ва уларнинг иттифоқчилари — 14 империали-стик давлат интервентларининг я-хши қуролланган армияларини тор-жор келтирди. Жангчилар Россия-ни эксплуатациядан озод қилган, уларни ер, фабрика ва заводлар-нинг э

**ПРОҚДАГИ
ЗЎРАВОНЛИК ВА
ЎВУЗЛИККА ҚАРШИ
ВЦСПС БАЕНОТИ**

Ироқ матмурларининг касба соҳасидаги аъло аъзолари ва бошқа демократларга қарши йўқазатган репрессиялар ва таъқиқлари аввал олганлиқ ҳақида олинатган хабарлар совет касба соҳулари фойта ташвиш солимоқда ва ғазаблантирмоқда.

Ироқ ишчилар синфи халқ нафратига ычраган монархия режими ағдариб ташлаган 14 июль революциясида энг актив ва бевосита иштирок этди.

Ревизиюдан кейинги даврда Ироқ ишчилар синдиқини ташкилотлари, касабаси союзулари Ироқ мамлақатларининг таъқиқларига қарамасдан, озоодлик, миллий тикланиш ва демократия учун ватанпарварлик қаракатининг олдинги сафлариди бордилар.

Эндиликда демократик ташкилотлар ва ularнинг арбобларига қарши репрессия ва қонли йў олишларнинг янги, мислсиз қўлдан бошланди қан қанлининг аёв олириб юборилди. Ватанпарварларни оммавий суратда қамқоққ олимоқдалар, зиндонларга ташлаб, қайталоққоққ ва аёв бермоққоққ. Қўлқаб ишчилар суд ва тергов қилинмасдан отиб ташланмоққоққ.

Рдй бераётган воқеалар Ироқда меҳнаткашларга, демократик ҳуқуқларга ва халқ эркинлигига кенг ҳужум бошланганлигидан далолат беради.

Меҳнаткашларнинг ва бутун Иро
халқининг дўшманлари бўлган Га
даги империалистик доиралар Иро
даги воқеаларнинг ана шу зайлда
ривожланишидан хурсанд бўлмоқд
лар, мамлакатда бошланган терр
ристик қампаниyani ҳар тарафла
м рақ олдиришда ҳарқат қилмоқд

Совет Иттифоқининг қасаба сою-
ларга қўйилган меҳнаткашлари номи-
дан ВПСФС ваҳидиёна йў олишлар
нинг қўрбони бўлган. Ироқ қасаба
союзуларида, демократик кучлари
ўзларининг қардошларча ҳамкор-
ликларини билдиради ва Ироқ ма-

КАСАБА СОЮЗЛАРИ
БҮТУНИТТИФОҚ МАРКАЗИЙ
SOVETI.

ИУЛ

чикди. Унда қишлоқ хўжалигига асосий эътибор берилган. Сўзга қарорларида оғир машинасозликни янада ўстириш йўллари белгиланган. Бунда асосий ич қўлаб маҳсулот ишлаб чиқаришга, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва автоматлаштиришга қаратилган. Хўш санати учун ҳам кенг йўл очилди. Халқ хўжалигида фан ютуқларидан кенг фойдаланилди.

Партия съезди қарорларида 1963 йил халқ хўжалигини планини баъжаришга алоҳида эътибор берилган. Бу йил етти йиллик плани

амалгаа өширшиг учун база ярих-
лади, — Чехословагийн Коммуни-
стик партияси XII съезди қарор-
ларида ана шундай дейилган.
Бунда гап 8 миллион тоннадан
ортик пұлат, 5,4 миллион тонна
прокат, 103 минг тонна пласт-
масс, 370 минг тонна сунтий
үгіт, 29 минг трактор, 260 минг
дона телевизор, 220 минг холо-

Планда белгиланган топшириқлар ҳозирги кунда муваффақиятли баъкарилмоқда. Бутун мамлакат бўйлаб «Меҳнатга социалистик муносибатда бўлиш учун, ишчи шайни учун, дала меҳнаткешларининг шарафи учун» ҳаракати кенг кулчб айди. Бу ҳаракати

Минглаб коллектив, цех, корхона, социалистик меҳнат бригадалари сўзед қарорини қўллаб-қувватлаб, ўз устларига янада

юксам мажмуриятлар олқо, янги.
янги муваффақиятларга эришмо-
ндалар. Масалан, илдолини пўлат
куювчилар январь ойда жудо
юксак натижаларини (бунга фақат
Совет Иттифоқини эришмаган)
қўлга киритдилар. Улар пелча со-
вув ремонтини 150 марта сиф-
атли пўлат куйдилар.

Кишлоқ хўжалик ходимлари
ҳам республикани хурсанд қил-
моқдалар. Улар янги йилнинг бир
ойида республика хўжалик вазирли-
ги қўйган мақсадларга эришган

олида ҳаминдан таъшири у микн тонадан ип гушт берилар. Бу утган йилнинг ана шу давридагид га нисбатан бир минг уч дз тогна ортиндир.

Чехослованияда социалистик жамият курашамланмонда, коммунизм куралишига утиш учун шарт-шароит яратилмонда. Бутун жахон бизнинг мамлакатимиз мисолида марксча-ленинга таълимот.

ния, полетар интернационализми принципларини изчиллик билан амалга ошираётган партия раҳмаслики қўллаган ҳақиқатларда ағойиб муваффақиятларни қўлга киритиши мумкинлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилляпти.

Шунинг учун ҳам Чехословакия коммунистлари «Права вѣсти»нинг коммунистлар ҳаракат бирлигига, социалист мамлакатлари мишлалаштиришга қўйган редакцион маъносини тўла қўлаб қувватлаётлар. Импералистларнинг коммунизмга қарши эшқларини бirlаштираётган, аграрасси блоклар тўзаётган, янги уруш планларини ишлаб чиқаётган пайтда социализм лагерини, маҳсон коммунистлар ҳаракатини биздон чиқиб беришга ҳаракат қилишга ҳақимиз.

Бугун куч билан ҳар томонлама
жиғлаштириш низолат даражада
муҳимдир. Бирлик ва жиғслик
партиямиз учун, халқимиз учун
муқаддасдир.

Богуслав ХНЕУПЕК,
чехословак журналисти.

Ўзбекистонда ЖАТЛАРИДАН

ФОТОГРАФ САЙЁХЛАР

Илмий тадқиқотчи олимларга фотография бундан қарийб юз йил муқаддам ёрдам берган. Олимлар, фотографик сайёҳлар Ўзбекистоннинг хилма-хил шароити: кўм барханлари, гуллаб-яшнаётган водийлар, тоғ дараёлари, маҳаллий аҳолининг ҳаёти, маданиятини ўрганиб, буларни суратларда акс эттирганлар.

Бироқ, яқинда ана шу тадқиқотларнинг натижаси, коллекцияларнинг бой запасини кўпчилик билмас эди. Республикада территориясида суратга олинган ана шу расмлар қўлёзма тариқасида кутубхоналарда сақланган. Илмий архивларга илова тариқасида қўйилган. Табиийки, бундай ҳужжатлардан кўпчилигининг фойдаланиши кийин эди. Олимлар ва фотографик рассомлар тўплаган нодир архивлар билан танишиш жараёнида кўпгина қимматли ҳужжатлар топилди. Фотосуратларнинг тадқиқот ишида ўрта Осиё табиати ўрганишдаги илмий аҳамиятини биринчи бўлиб эътибор этганлардан бири А. С. Муренко эди.

Бундан бир аср муқаддам Муренко Хева ва Бухорога борган даврида жуда кўп қарли фотография суратлар олди. 1860 йили Рус география жамиятига «Фотография суратлари альбому»ни топширди. Жамият ана шу альбом учун уни қумуш медал билан мукофотлади.

Орадан олти йил ўтгач, фотографик П. К. Приоров археолог И. Л. Лерхе билан ҳамкорликда катта илмий текшириш ишлари олиб борди ва ўша вақтдаги Сирдарё областидаги қадимги ёдгорликларни суратга олди.

Талантли фото ҳаваскор Г. Е. Кривоноз ҳозирги Ўзбекистон территориясида бўлиб, Туркистон қаровул қисмида юриши билан боғлиқ бўлган воқеаларни суратга олди.

Тошкентда Г. Кривонознинг бундан 90 йил олдин олган суратлари альбому сақланмоқда. Альбому орасида Хева шаҳрининг панорама, қадимий ёдгорликларини акс эттирувчи қимматли суратлар бор. Кейинчалик унинг суратлари «Хева юриси» деган номида «Туркистон альбому»га киритилди. Бу нодир альбомуниги тўрт томи Алишер Навоий номида давлат кутубхонасининг нодир китоблар бўлимида сақланмоқда. Кривонознинг ўша давр ҳаётига акс эттирувчи суратлари ўз даврининг атоқли санъаткорлари томонидан юқори баҳоланган эди. В. В. Стасов «Этнография» ва «Коллар» альбомуниги ҳар иккиси бу соҳадаги бирдан-бир қимматбаҳо нарсалар деб таъкидлаган эди. Бу альбомуниги тўртта томи 1875 йили Париждаги халқаро географик виставанинг рус бўлимига қўйилиб, унинг муқофоти олиб олган эди.

Яқинда Л. С. Баршевскийнинг қизиқарли ва хилма-хил суратлари тўплаган альбому топилди. Суратларни турли экспедициялар вақтида олгани аниқсиз диққатга сазавордир. У Бухоро, Афғонистон, Тяньшаннинг

ғарби-жанубида саёҳат қилиб юрганда, манзараларни суратга олган. Шуниси халқаролик, Баршевский Самарқанд области музейига асос солганлардан биридир. У ўлкани ўрганишга ниҳоятда қизиқарли. Маҳаллий тилини мукаммал билиши унга бу ердаги қадимий қўлёзмаларни аслида ўқишга имкон берди. Бу ишда Ёкуб Исмоилжонов унинг энг яқин дўсти ва ёрдамчиси бўлди.

Баршевский И. Л. Яворскийнинг Бухоро бўйлаб қилган экспедициясида қатнашиб тоғ қўллари, дарё шалолари, музликларни суратга олди. Ўзбекистоннинг бошқа бўлмас жойларини акс эттирувчи суратларни тўплади. Айниқса, у украинлик машҳур олим, кейинчалик Украина Фанлар академиясининг президенти бўлган В. И. Липскийнинг Бухоро тоғ тизмалари бўйлаб қилган экспедицияларида самараларни ишлади. Ҳозир архивларимизда Липский ва Баршевский олган суратларни қўллаб уратиб бўлиш мумкин.

Атоқли рассом — этнограф С. М. Дулин тўплаган ва ҳозир Ўзбекистон ССР Фанлар академиясини архивда сақланаётган иккита альбом кишида катта таассурот қолдиради. У бадиий академияни тугатиб, Фанлар академиясининг Антропология ва этнография музейида ишлади.

Чориз унни Сибирга сургун қилган даврда шаръи санъатини кўриб билган ўрганди. Бу ерда гиламлар коллекциясини тўплади ва уларни алоҳида илмий ишларга ёрдамчи қилди. Унинг расмлари «Самарқанд қўласида», «Ганж дўқонлари», «Мисга жило бериш», «Темирчилик» ва бошқалар аниқсиз қизиқарилади.

Архивда сақланаётган материаллар катта илмий аҳамиятга эгадир.

О. АПУХТИН.

САТ РЛАР

Балиқчи район, «Мингбулоқ» совхозидagi механизаторлар курсини битирган 40 йилгача қиз колхоз-совхозларга ишга жўнашди.

Китобхоналарга маданий хизмат кўрсатишни тобора яхшилаётган Эски Тошкент қишлоқ Советидаги марказий кутубхона мудири Тўлқин Абдулқодир китобхоналар мамуни. Кутубхонада бир ойда 1405 китобни 3126 китоб олиб ўқиди. Кутубхонанинг олтига кўча бўлими ишлаб турибди.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети қошда ёш физиклар мактаби ташкил қилинди. Мактабда 150 ўқувчи билим олмақда.

Қардош Қирғизистон ССР ўш областида келган бир гуруҳ механизаторлар Андижон шаҳридаги қишлоқ хўжалик билим юртида таълим олишмоқда.

Тошкент гидромелиорация техникумига 60 дан ортиқ ёш мутахассис ботириб чиқди.

КУТУБХОНА АКТИВЛАРИ

Қўқон шаҳридаги 9-бола кутубхонасида ҳамма китоблар билан тўлди. Бунинг боиси шуки, кутубхона ходимлари активлар билан ишлашни яхши йўлга қўйган. Активлар кутубхонанинг ҳамма ишларида қатнашадилар, китобхоналарга хизмат кўрсатишда яқиндан ёрдам берадилар.

Кутубхонада нараватчилик қилиш, эски китобларнинг мувоассини янгилаган ҳам ана шу активлардир. Улар ёрдамида ҳозиргача кутубхонанинг 40 мингга яқин китоб янгиланди.

Активларнинг сови тобора ошмоқда, — дейди кутубхона мудири Т. Қорбекова, — ҳозир улар 46 кишини ташкил этади. Улар ёрдамида кутубхонада ҳар ойда китобхоналар конференцияси мунтазам ўтказиб турилади.

Бундан ташқари кутубхона активлари уйма-уй юриб, кутубхонага аъзолар тўплайдилар. Кексалар ва бегоб-

КИРОВ РАЙОНИДА

Фарғона области, Киров райони марказида очилган тўрт ойлик шофёрлар курсида 32 киши ўқимоқда.

Яйпан посёлкида янги китоб магазини ва университет биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди.

«Ўзбекистон» колхозидagi меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. Бу ерда кейинги бир йил ичида бешта қишлоқ магазини қурилади.

Район мактабларидаги кечки 10-синфда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда 100 дан ортиқ ишчи ва колхозчи билим олади.

А. ПАТТОВЕ.

С. ИГИТЛИЕВ.

И. ЎРИНБОВЕ.

А. НАБИЕВА.

М. ИСХОҚОВ.

Ж. НИШОНОВ.

КИРҚСОЧ

Қирқсоқ — гулсафарлар оиласига мансуб бўлган кўп йиллик, сербарт ўсимлик. У, Бухоро, Самарқанд областида кенг тарқалган. Қирқсоқнинг баргидан арқон, каноп, қоп, қанор, палос ва бошқа хўжалик буюмлари ишланади.

Ҳозир қирқсоқнинг баргидан ҳар қил ишқеталар ишлаб чиқарилади. Бу ишқеталар пол, шип, деворларни суғиртишда, машиналарни тозалашда, мойлашда ишлатилади. Қирқсоқ илдизиди қирамал

ЖИНОЯТЧИЛАР ВА РЕВИЗОРЛАР

БИР ЖИНОЯТ ИЗИДАН

Бу воқеа ўтган йилнинг март ойида бўлиб ўтган эди. Баҳор кунларидан бирида Чуст дон маҳсулотлари тайёрлаш пунктнинг қоровули пункт дарвозасини кенг очиб қўйди. Кузови тилла ранг бўғдой билан лимон-лим тўла уч автомашина бирин-кегин омондордан чиқиб, Қарноб қишлоғи томон йўл олди.

Арзон бўғдой келибди қишлоғимизга, жуда ҳам тоза экан, олиб қолиш керак.

Бир зумда машиналарни ҳаридорлар ўраб олишди. Шундай аъло сорт тоза бўғдойни 15 тийнадан қим олгандай, дейсиз. Хуллас, саник минг килограмм қўнғил ўргалган бўғдой жуда тез тўнланди. Пулдан-ю, бу мумай пулни пунктнинг оператив-хисобот бухгалтери Турғубой Норматов, омондор мудири Алижон Талабов, қоровул Бозорбой Жураевлар ўзлар арра қилаётганларида қўлга тушдилар.

Давлат хазинасига чағ солган олгинлар жавобгарликка тортилиб, қилинганларига яраша жазоландилар. Бироқ, бу мутахассис ўғирларнинг жинояти билан бевосита ёки бевосита боғлиқ бўлган айрим чигалликлар киши эътиборини ўзига жалб этмай қолмайдилар.

Тўғри, Чуст дон маҳсулотлари тайёрлаш пунктнинг айрим ходимлари турли нафратлар билан омондор келтиришдан анданан бери маълум эди. Ҳар ҳолда, район прокуратурасининг қай қайга кўнган талабларидан кейин, пунктнинг молиявий-хўжалик фаолиятини қўлга чиқиш учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг дон маҳсулотлари тайёрлаш бонш бошқармаси ревизия тайинлади. Лекин ревизорлардан узоқ вақт дарак бўлмагач, бу иш билан район прокуратураси ўзи шугуллана бошлади.

Маълум бўлишича, дон маҳсулотлари тайёрлаш пунктнинг раҳбарлари район мағдубот жамияти ҳисобидан товарсиз галла учун 50 минг (яни пул ҳисобида)

ТАБИАТШУНОС БЛОКНОТИДАН

КИРҚСОЧ

Қирқсоқ — гулсафарлар оиласига мансуб бўлган кўп йиллик, сербарт ўсимлик. У, Бухоро, Самарқанд областида кенг тарқалган. Қирқсоқнинг баргидан арқон, каноп, қоп, қанор, палос ва бошқа хўжалик буюмлари ишланади.

Ҳозир қирқсоқнинг баргидан ҳар қил ишқеталар ишлаб чиқарилади. Бу ишқеталар пол, шип, деворларни суғиртишда, машиналарни тозалашда, мойлашда ишлатилади. Қирқсоқ илдизиди қирамал

сўм пулни қонсуз равишда пункт ҳисобига қўйиб олганлар. Омондордаги галланинг сифатини 3,2 процентгача қаматириш йўли билан омондордаги кам келган 309.599 килограмм галла ўрнига асоссиз равишда ёпиб келган.

Бу фактлар собиқ Ўзбекистон ССР Давлат контроли ходимлари Бунашев ва Клементьев ўроқлар тузган ревизия ахборотида тўла кўрсатилган эди. Шундан кейин ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигининг дон маҳсулотлари бонш инспекцияси (ГХИ) аралашди. Чустга старший инспектор ўроқ Л. Л. Штейн юборилди. Унинг ердан билан омондорда бўғдойдан 733.202 килограмми табиий зарар хисобига чиқариб ташланди. Бундан ташқари 55.542 килограмм қамомат галлани пункт ходимлари ўроқ Штейн билан келишиб йўққа чиқаришди.

Министрлиқнинг дон тайёрлаш бонш бошқармасининг ревизори ўроқ Духонинанинг катти-ҳаракати ҳаммасидан ҳам оғир тўлиб, ўроқ ревизия акти тузиб, ўроқ Бунашев очиб ташлаган фактларни ҳаспўшлаб кетди.

Чуст дон маҳсулотлари тайёрлаш пунктда галла сифати турли нафратлар билан олган равишда пасайтирилганлиги, қабул қилинган кўнган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳисоб дарфига таркилаётганлиги, жунатлаётган галланинг қам юнлаётганлиги каби жиддий нуқсонларни ўроқ Духонина равшан била туриб, уни суваб кетиш ҳар қандай кишини ҳам таажублантирмай қўймайди.

Пунктдаги талон-торожни бартараф қилиш мақсадида район прокуратурининг талаби билан Чустга келган ГХИ бошлиғи ўроқ Кривоноз эса ўғирларни фол қилиш ўрнига ўроқ Бунашев ревизиясида олган равишда пасайтирилганлиги, қабул қилинган кўнган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ҳисоб дарфига таркилаётганлиги, жунатлаётган галланинг қам юнлаётганлиги каби жиддий нуқсонларни ўроқ Духонина равшан била туриб, уни суваб кетиш ҳар қандай кишини ҳам таажублантирмай қўймайди.

Министр ўринбосари ўроқ Тимофеев Чустдаги ҳақиқий аҳолини чуқур ўрганиш ўрнига, қалбаки маълумотларга таяниб, ўтган йилнинг февралдаги район прокуратурининг ташаббуси билан ўроқ Бунашев ўз қўли билан ревизияни чиқариб, юқори прокуратура органларига арз қилди.

Мана, оқибат нима бўлди? ГХИнинг старший инспектори Штейн, ГХИ бошлиғи Кривоноз, ревизор Духонина ва бошқарма раҳбари Тимофеев ўроқлар жувордизли қонда сақлашга беҳуда уриндилар. Улар бу ишни этак билан ёпиб турганлариди.

М. ТУЯЧЕВ, биология фанлари кандидати.

ҳимояларидаги эркатойлар юқорида айтилганидек, Қарноб қишлоғида қўлга тушди.

Прократура ўғирларни қўлга туширгандан кейин ҳам бошқармадагилар Чустга ревизор юбориб ва пунктдаги «ахлат»ни супуриб ташлаш ҳақида ўйламадилар. Прократура билан бошқарма ўртасидаги тақор-тақор ёнма ёнмадан кейин Чустга ГХИ бошлиғининг ўринбосари Штейн ва старший инспектор Духонин ўроқлар яна келдилар. Бу вақтда собиқ омондор мудири Талабов омондорни топшириб бўлган, 73.168 килограмм бўғдой кам келган эди. Шунга ҳам қарамай, Штейн ва Духонин ўроқлар Бунашев ўз қўли билан омондорда бўғдой эса ГХИ бошлиғи Штейн билан келишиб йўққа чиқаришди.

Шу нарса кишини ғазаблантирадиган, ўроқ Кривоноз янгинозлар томонидан ўғирланган 8 миң килограмм бўғдойни ўқиб қўйиб, ўроқ Кривоноз билан келишиб йўққа чиқаришди.

Бу жиноий ишнинг бошқарма томонидан бунчалик пайсалга солина берганидан кейин, прокуратура тартиб ташкилотига мурожаат қилиб ва ниҳоят, бу ишга собиқ Ўзбекистон ССР Давлат контроли аралашди. Бир ойлик текшириш шуни қўрсатдики, ГХИ ходимлари акт тузганларида пункт омондорларидаги

П. ИНОМОВ, Чуст район прокурори.

ШАХМАТ РЕСПУБЛИКА БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Термизда республика биринчилиги учун ярим финал мусобақалар бошланди. Мусобақаларда Андижон, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё, Фарғона, Хоразм областлари ва Қўрақалпоғистон автоном республикасининг шахматчилари қатнашмоқдалар.

Уйининг биринчи турда сурхондарёлик шахматчи Чистаков Тошкент областининг вакили Власов устидан ғалаба қозонди. Фарғоналик Простаканов мастерликка кандидат Назаровдан (Андижон) енгилиди.

4 турдан кейин Десятков (Андижон) 3,5, Назаров (Андижон), Надеждин (Тошкент области) 3, Простаканов (Фарғона) ва Ранков (Бухоро) 2,5, Малин (Фарғона) 2 очко тўпладилар.

И. ГАТИН.

ФАН ОЛАМИДА «ЎЙЛОВЧИ» МАШИНАЛАР

Найинин районидagi «Кизил Ўзбекистон» колхозининг халқ ашула ва ракс ансамбли аъзолари Москвада бўладиган кишлоқ бадиий ҳаваскорлари кўригига қатнашади. 50 кишидан иборат ансамблининг концерт программасида СССР халқларининг ашула ва рақслари бор.

Суратда: Ансамбль қатнашчилари.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

Яқин вақтларгача инсон яратган машиналар унга факатгина жисмоний меҳнат процессида ёрдам бериб, мушкулни осон қилар эди. Фан ва техниканинг тараққиёти натижасида эндиликда инсоннинг ақлий меҳнатига қўмаклашадиган машиналар ҳам вужудга келди. Бу машиналар турли масалаларни ҳисоблаб чиқаради, китобларни бир тилдан иккинчи тилга таржима қилади ва ҳоказо. Электрон-ҳисоблаш машиналари деб аталадиган бундай машиналарнинг электрон хотираси шунчалик кучлики, ҳатто кишиларнинг унга ҳаваси келади.

Республика Фанлар академиясининг ҳисоблаш марказида ана шундай машиналардан бири ўрнатилди. Бу ақлий машина 336 миң юқори малакали ҳисоблаш мутахассисларининг кишини бир ўзи бемалол бақара олади. Ҳисоблаш марказидаги мавжуд машиналарда республикамиз халқ ҳўжалигига муҳим аҳамиятга эга бўлган масалалар ҳисоблаб чиқилмоқда. Жумладан, ўрта Осиё темир йўлларида қўмирни ташинининг энг қулай ва фойдали схемаси ишлаб чиқилди. Бу схемани амалда қўлланиш темир йўл транспорти соҳасида 3 миллион сўмга яқин маблағни тежаб қолтиш имкониятини беради.

Ҳозир ҳисоблаш марказидаги машиналарда қорамолларни боқиш учун тайёрланган ем рационлари, қўп тармоқли газ қувурларига газни тақсимлаш, ер қимирлаш аҳтимоли бўлган районларда иморатлар конструкциялари ва бошқа муҳим масалалар ҳисоблаб чиқилмоқда.

«Ақлли» — электрон-ҳисоблаш машиналари олимлар, инженерлар ва бошқа мутахассисларга уларнинг ишларида гоят катта ёрдам бермоқда.

НЕФТДАН ЎҒИТЛАР

Ажойиб табиий бойлик бўлган нефтдан бензин, керосин, эфир мойи, доридармон ва бошқа унлаб нарсалар олинади. Совет олимлари нефть тарихида ўсимликларнинг ривожланишига самарали таъсир қилувчи моддалар ҳам борлигини аниқладилар.

Нефтан олинмаган ўғит ўсимликларни тез еттиладиради, ҳосилдорлигини оширади. Олимларимизнинг фикрича, нефтан олинмаган ўғит пахта, жүжур, сабзавот экинлари, тамани ва бошқа экинларга солиқча яхши натижа беради.

Нефтан олинмаган ўғит жуда арзонга тушади, халқ ҳўжалигига катта фойда етказиши.

ШЛАКДАН ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛИ

Яқинда Москвадаги И. И. Менделеев номидаги химия-технология институтининг профессори И. И. Князевнинг саноат қишлоқини ҳисобланган шлакдан аjoyиб қурилиш материалли — ситал олиш мумкинлигини аниқлади.

Ситал — ойнасимон кристалл материал бўлиб, ундан вазна, облицовка плиталари, груба, автодорога панеллари, катта блоklar ва бошқа қўнғина нарсалар ясаш мумкин. Ситал қурилиш ишларида ҳам катта ўрин эгаллайди. Булардан ташқари, ситалнинг энг қимматли хоссаларидан бири, унинг изолациялиги хусусиятидир. Ситалдан ишланган баллар жуда арзонга тушади. Ситални саноатда қўлланиш тавсия этилди.

К. АХМЕРОВ.

Редактор ўринбосари А. ИСМОИЛОВ.

ТИНГЛАНГ ТОМОШО ҚИЛИНГ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20 ФЕВРАЛДА
Ўзбек тилида: 18.00 — Кимнинг стрда энг яхши? (появлар учун), 18.25 — Телевизион янгиликлар, 18.40 — Юлюс Фучик («Бедалии кунлар календарини» чиқилган), 19.05 — Кишлоқ хўжалик ходимлари учун эшитириш ва концерт (яқин соҳадаги янгиликлар), 20.00 — Алёнка номидаги кўриловчи.

Рус тилида: 21.25 — Юз катанли шашини мусобақаси (Ўзбекистон биринчилиги учун), 21.50 — «Кўнгоҳ» репортаж.

22.50 — Сўнгги ахборот (Ўзбек ва рус тилларида).

Кечка спектакллар соат 7 яригда бошланади.

НАВОЙИ НОМИДА ТЕАТРАДА — 20/П да Оқуш кўли, 21/П да Севилья саратари.

ХАМЗА НОМИДА ТЕАТРАДА — 20/П да Тобутдан товуш, 21/П да Олов.

МУҚИМН НОМИДА ТЕАТРАДА — 20/П да Алломиш, 21/П да Зарафшон кизи.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 20, 21, 22/П кеч соат 7 яригда Ўзбек давлат эстрадаси солишти Фахриддин Умаров концертлари. Касса кундуз соат 2 дан очилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Иван Рубан кўл остида «Янриқчи ҳайвонлар» аттракционли ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Оскалов раҳбарлигида Тува артистлари гуруҳининг гастролли, Кеч соат 7 яригда бошланади.

«Кизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон сурх» бирлашган нашриятининг босмаҳонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06208. Индекс 64543. Нашр. № 43.

КИНО

Салом, Гнат! — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 6 да), «ВШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 1 яригда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 12,2 ва кеч 8 да).

Рим туни — «ВАТАН» (кундуз соат 12,2 кеч 8 ва 10 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз 3 ва кеч 7 да).

Бу-фақат ҳазил эди — НАВОЙИ номида, «МИР» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 минутта), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кеч 5 да), «СПУТНИК» (кундуз соатларда).

Буш рейс — «ИСКРА» (кундуз соат 5 да), «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз соат 4, кеч 6,8 ва 10 да).

Александр Пархоменко — «ВШ ГВАРДИЯ» (эрталаб соат 9-50 ва 11-40 минутта), «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун).

Етти азамат — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12,2 яригда, кеч 8-40 ва 9 яригда).

Шуҳра остида — «ДРУЖБА» (2-залда, кундуз ва кечқурун).

Мамлюк — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да).

Бабетта урушга боради — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, кеч 5,9 ва 10-40 минутта).

Шекар саройидаги